

262

Besluit van 13 maart 1985, houdende een algemene maatregel van bestuur tot uitvoering van de artikelen 3, derde lid, en 21 van de Wet tot behoud van cultuurbezit (Besluit behoud cultuurbezit)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 12 juli 1984, Directie Musea, Monumenten en Archieven, nr. MMA U-13516 I;

Gelet op artikel 3, derde lid, en artikel 21 van de Wet tot behoud van cultuurbezit (Stb. 1984, 49);

Gehoord de Rijkscommissie voor de musea;

De Raad van State gehoord (advies van 13 november 1984, No. W13.84.0380/24.4.46);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van 4 maart 1985, Directie Musea, Monumenten en Archieven, nr. U 16360;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Algemeen

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. wet: de Wet tot behoud van cultuurbezit;
- b. lijst: de in artikel 2, eerste lid, van de wet bedoelde lijst.

Artikel 2

1. Een voorwerp is van zodanige cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis, dat het voor het Nederlands cultuurbezit behouden dient te worden en daartoe op de lijst behoort te staan, indien het als onvervangbaar en onmisbaar kan worden aangemerkt.

2. Onvervangbaar in de zin van het eerste lid is het voorwerp, waarvan geen of nagenoeg geen andere gelijke of gelijksoortige voorwerpen in goede staat in Nederland aanwezig zijn.

3. Onmisbaar in de zin van het eerste lid is het voorwerp dat tenminste één of meer van de volgende eigenschappen heeft:

- a. symboolwaarde, waaronder wordt verstaan de functie van het voorwerp of de verzameling als duidelijke herinnering aan personen of gebeurtenissen, die voor de Nederlandse geschiedenis van overtuigend belang zijn;

b. schakelfunctie, waaronder wordt verstaan de functie van het voorwerp als wezenlijk element in een ontwikkeling, die voor de wetenschapsbeoefening, met inbegrip van de beoefening der cultuurgeschiedenis, in Nederland van overtuigend belang is;

c. ijkwaarde, waaronder wordt verstaan de functie van het voorwerp als wezenlijke bijdrage in het onderzoek of de kennis van andere belangrijke voorwerpen van kunst of wetenschap.

4. Een verzameling is van zodanige cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis, dat zij voor het Nederlands cultuurbezit behouden dient te worden en daartoe op de lijst behoort te staan, indien de verzameling als zodanig, dan wel één of meer van de voorwerpen, die er een wezenlijk onderdeel van uitmaken, voldoen aan het bepaalde in het eerste lid.

§ 2. De lijst

Artikel 3

De lijst bestaat uit twee hoofdafdelingen:

- a. beschermde voorwerpen en
- b. verzamelingen.

Artikel 4

De beide hoofdafdelingen worden onderverdeeld in vier elk door een Romeins cijfer aangeduide afdelingen en deze weer in met name aangeduide categorieën:

Afdeling I		Beeldende kunst
	Categorie	schilderkunst
	Categorie	prenten en tekeningen
	Categorie	kunstnijverheid
	Categorie	sculptuur
	Categorie	kerkelijke kunst
Afdeling II		Historie
	Categorie	maritieme geschiedenis
	Categorie	krijgsgeschiedenis
	Categorie	volkskunde
	Categorie	ethnologie (niet-westers)
	Categorie	archeologie
	Categorie	numismatiek
Afdeling III		Archivalia
	Categorie	handschriften
	Categorie	incunabelen en boeken
Afdeling IV		Natuurlijke historie
	Categorie	geschiedenis der techniek
	Categorie	geschiedenis der natuurwetenschappen en der geneeskunde

Artikel 5

Onze Minister bepaalt, de Commissie gehoord, in welke afdeling en categorie een beschermd voorwerp onderscheidenlijk een verzameling op de lijst zal worden geplaatst. Indien een voorwerp onder meer dan één afdeling en categorie kan worden gerangschikt, volstaat hij met plaatsing in één afdeling en categorie en vermelding elders van cijfers en benaming daarvan.

Artikel 6

De bladen van de hoofdafdeling beschermde voorwerpen van de lijst zijn onderverdeeld in drie kolommen, onderscheidenlijk vermeldende een korte omschrijving van het beschermde voorwerp, de reden tot plaatsing op de lijst en bijzondere aantekeningen.

Artikel 7

1. De bladen van de hoofdafdeling verzamelingen van de lijst zijn onderverdeeld op gelijke wijze als omschreven in het vorige artikel, met dien verstande dat in de kolom voor een korte omschrijving van de verzameling wordt volstaan met verwijzing naar een afzonderlijk genummerd bijblad.

2. Op het in het eerste lid bedoelde bijblad worden vermeld de in artikel 2, tweede lid, van de wet bedoelde opsomming van de tot de verzameling behorende voorwerpen, de beschrijving van de samenbindende elementen van de verzameling alsmede een omschrijving van de verzameling.

Artikel 8

In de kolom voor bijzondere aantekeningen worden in elk geval vermeld de datum en nummer van de beschikking tot plaatsing op de lijst, de datum waarop de eigenaar de in artikel 2, derde lid, tweede volzin van de wet bedoelde toestemming heeft gegeven en de datum, het nummer en de korte inhoud van overige beschikkingen onderscheidenlijk uitspraken, door de Minister of door de gewone of administratieve rechter na de plaatsing op de lijst ten aanzien van het voorwerp of de verzameling genomen, mits daaruit de persoon van de eigenaar of de verblijfplaats van het beschermde voorwerp behoudens de toestemming van eerstgenoemde niet blijkt.

Artikel 9

De in de artikelen 5 en 6 genoemde omschrijving van een beschermd voorwerp onderscheidenlijk verzameling kan in overleg met de eigenaar worden vervangen door aanhechting van een foto of andere technische reproductie van dat beschermde voorwerp onderscheidenlijk die verzameling.

§ 3. De kennisgevingen

Artikel 10

Onze Minister kan de vorm en de inhoud van de in artikel 7, derde lid, tweede volzin, van de wet bedoelde verklaring nader vaststellen. Hij doet van die vaststelling mededeling in de Nederlandse Staatscourant.

Artikel 11

Dit besluit kan worden aangehaald als Besluit behoud cultuurbezit.

Artikel 12

De Wet tot behoud van cultuurbezit treedt in werking op de tweede dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin dit besluit wordt geplaatst.

Dit besluit treedt op hetzelfde tijdstip in werking.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur. Tevens zal het advies met de daarbij terinzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 11 juni 1985, nr. 111.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State en aan de Algemene Rekenkamer.

's-Gravenhage, 13 maart 1985

Beatrix

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
L. C. Brinkman

Uitgegeven de *drieëntwintigste* mei 1985

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

Op aandringen vanuit de Staten-Generaal is in artikel 2 nadere inhoud gegeven aan de redengeving van de plaatsing op de lijst zoals die krachtens artikel 6 in de derde kolom van de lijst dient te worden opgenomen. Uiteraard blijven daarbij de wettelijke criteria als de bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis onverkort het uitgangspunt.

Deze criteria worden nader uitgewerkt door te bepalen dat een voorwerp voor het Nederlands cultuurbezit behouden dient te worden met plaatsing op de lijst, indien het als onvervangbaar en tevens onmisbaar kan worden aangemerkt. Onvervangbaar is een voorwerp waarvan geen of nagenoeg geen andere gelijke of gelijksoortige voorwerpen in goede staat in Nederland aanwezig zijn.

De onmisbaarheid dient nader met argumenten te worden onderbouwd opdat de eigenaar van een voorwerp of verzameling niet met de bewijslast blijft zitten dat zijn bezit voor het Nederlands cultuurbezit best kan worden gemist. Vandaar dat in het derde lid van artikel 2 een opsomming is gegeven van overwegingen die bij de vorming van het onmisbaarheidsoordeel een rol spelen.

De motieven die bij de plaatsing op de lijst een rol hebben gespeeld dienen in de kolom van de reden tot plaatsing te worden vermeld. Overigens dient in de kolom die de reden tot plaatsing behelst het op de lijst plaatsen van een voorwerp, c.q. verzameling, in alle gevallen in voldoende mate gemotiveerd te worden.

Ten aanzien van verzamelingen gelden in beginsel dezelfde criteria als hiervoor genoemd, met dien verstande dat ook wanneer slechts één of meer onderdelen van de verzameling voldoen aan de criteria, en tegelijkertijd een integreerend onderdeel van de verzameling vormen, de verzameling in zijn totaliteit op de lijst kan worden geplaatst.

Ingevolge artikel 3, tweede lid, van de wet zal de lijst van te beschermen voorwerpen en verzamelingen openbaar zijn behoudens de daar genoemde beperkingen. Het is uit dien hoofde van belang, dat de lijst zo overzichtelijk mogelijk wordt ingericht. Een systeem van hoofddeling en onderverdeling(en) ligt dan voor de hand.

Bij de keuze van de criteria, die aan deze systematisering ten grondslag zouden moeten worden gelegd, is er dan ook voor gewaakt dat deze aanleiding zouden kunnen zijn tot de noodzaak van doublures in de vermelding, hetgeen bijvoorbeeld het geval zou zijn indien men een indeling zou maken naar materiaalsoort of techniek. De beste mogelijkheid in dit opzicht leek een indeling te geven naar de aandachtsgebieden van de onderscheidene specialismen of deskundigen. Slechts in enkele gevallen zijn deze weer samengevoegd uitsluitend om de overzichtelijkheid te dienen, zoals bijvoorbeeld in het geval van de naar verwachting redelijk uitgebreide categorie «kerkelijke kunst». Voor die gevallen bevat artikel 5, tweede volzin, de richtlijn om in elke categorie een verwijzing op te nemen naar de feitelijke plaats van beschrijving. Noodzakelijkerwijze zal voor de omschrijving van verzamelingen aanzienlijk meer ruimte vereist zijn dan voor die van afzonderlijke cultuur-objecten. Deze ruimte kan dan worden gevonden door voor de omschrijving van verzamelingen een afzonderlijk genummerd bijblad aan de bladen van de lijst toe te voegen (artikel 7). Het lijkt voorts aan te bevelen, dat de raadpleger van de lijst daaruit tevens de juridische geschiedenis met betrekking tot het daarop geplaatste voorwerp kan aflezen, zodat de door de Minister in het verleden ingenomen standpunten duidelijk zijn, ook indien deze de gewone of de administratieve rechter zijn gepasseerd (artikel 8).

De schriftelijke toestemming tot uitvoer van een beschermd voorwerp kan met het oog op internationale afspraken mogelijk aan een bepaalde vorm worden gebonden (artikel 10).

De Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur,
L. C. Brinkman